№ 244 Դեկտեմբերի 31 1881 Դեկտեմբերի 31 № 244

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի, կես տարվանը 6 ռուբլի։ Առանձին համարները 5 կոպեկով։

Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ։

Ստորագրողներից դիմում են ուղղակի
Ադրես՝ Редакція «Мшака»։

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (Բացի կիրակի և տօն օրերից)։

Ցայտագրութիւն ընդունվում է ամէն տեղում։

Ցայտագրութիւնների համար վճարում են հետևեալ գները 2 կոպեկ։

ՐՈՎԱՆԴԵԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Շնորհաւոր նոր տարի։—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ։ Նամակ խմբագրին։ Դեղջին լուրեր։—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ։ Ֆրանսիայ Ազգային Եղեռնատու։ Նամակ Թիւրքիայից։ Նամակ Ֆրանսիայից։ Արտաքին լուրեր։—ԹՈՒՐՔ ԼՈՒՐԵՐԻ։—ՀԵՌԱԳՐԻՒՆԵՐ։—ՍԱՍՆԵՑԱՐԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ։—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ Հայոց բարեկրթական ընկերութեան ժողովը։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ

—

«Մշակի» ներկայ համարը այս տարվայ վերջին համարն է։ Դա մի և նոյն ժամանակ մեր տասս տարվայ գործունէութեան վերջին համարն է։

Վաղը լինելու է նոր տարվայ օրը. ամբողջ աշխարհում ենք շնորհաւորում Հայոց հասարակութեանը նոր տարին, ցանկանալով հայոց ազգին առաջադիմութիւն իր կեանքի մէջ։

Ցանկանում ենք որ ծաղկեն հայոց դպրոցները, որ զարգանայ հայոց գրականութիւնն ու մամուլը, որ զարգանայ մայրենի լեզուն, ցանկանում ենք որ ծաղկի մեր մէջ ամէն տեսակ ազնիւ և ազատ աշխատանք, որ հայը այդ ազնիւ և ազատ աշխատանքի միջոցով մի կողմից մնասեպէս հարստանայ, իսկ միւս կողմից գործ դնի իր այդ հարստութիւնը իր մէջ եղած բոլոր ազնիւ և լաւի հիմնարկութիւնները պահպանելու, նորերը հիմնարկելու, իր ազգային բարոյական կեանքը ճոխացնելու, իր և իր շրջապատողների մէջ ընդհանուր մարդկային քաղաքակրթութիւնը մտցնելու։

Ցանկանում ենք որ հետզհետէ անհետանան մեր մէջից խաւարը, տգիտութիւնը, նախապաշարմունքները, ամէն առաջադիմութեանը արգելք դնող նեղ, սահմանափակ հայացքները, բթամտութիւնը, մոլեռանդութիւնը, ցանկանում ենք որ հայը հայածի իր միջից անձնական կիրք, անմիաբանութիւն, նախանձ, ցանկանում ենք որ հետզհետէ արմատանայ հայոց ազգի մէջ բարոյական անհատական ինքնամնաս չութիւնը որ և մինչև կը տայ նրան ապառվել ամէն տեսակ բարոյական և անհատական հարատևութիւնից։

Ցանկանում ենք հային որ նա չը լսելով մոլորեցնողների հանմունքները, չը հետևանգվելով նրանց կործանել ձգելու, ամենից բարձր գասի ու լարգի հայրենի հողը, մայրենի լեզուն և իր ցեղական յատկութիւնները, միացնելով այդ երեք գաղափարների հետ ընդհանուր եւրոպական քաղաքակրթութիւնը, լցվար։ Ա.յն ժամանակ հայը առաջադէմ կը լինի։

Նոյն իսկ այդ մեր յայտնած ցանկութիւնների մէջն է «Մշակի» պրոգրամը, որին մենք հաւատարիմ կերպով հետևել ենք տասս տարի շարունակ։

Մի քանի օրից յետոյ կը սկսվի մեր լը-բագրի տասն և մէկերորդ շրջանը,—և մեր գործունէութեան առաջիկայ շրջանումն էլ մենք հաստատամտութեամբ կը շարունակենք հետևել նոյն պրոգրամային, նոյն ուղղութեանը։

Շնորհակալութիւն ենք յայտնում հայոց հասարակութեանը, թէ մեր բանասիրներին և թէ աշխատակիցներին ու թղթակիցներին, այն համակրութեան համար որ նրանք ցոյց տուեցին գեպի մեր գործունէութիւնը տասս տարի շարունակ և վերջացնում ենք մեր խօսքը կրկին և կրկին գիմելով ազգին և ասելով շնորհաւոր նոր տարի, շնորհաւոր լոյս և առաջադիմութիւն։

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

—

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

—

Թիֆլիս, 29 դեկտեմբերի

Շատ օր չէ, գտնվում էի մի փայլուն, շատ վառվռուն, մագաղնումն Մի մուշամատոր և մէջ որ հետզհետէ սրամտանում Հայոց ազգի մէջ բարոյական անհատական ինքնամնասչութիւնը որ և մինչև կը տայ նրան ապառվել ամէն տեսակ բարոյական և անհատական հարատևութիւնից։

Ցանկանում ենք Հային որ նա չը լսելով մոլորեցնողների հանմունքները, չը հետևանգվելով նրանց կործանել ձգելուն, ամենից բարձր գասի ու լարգի հայրենի հողը, մայրենի լեզուն և իր ցեղական յատկութիւնները, միացնելով այդ երեք գաղափարների հետ ընդհանուր եւրոպական քաղաքակրթութիւնը, լցվար։ Ա.յն ժամանակ հայը առաջադէմ կը լինի։

Նոյն իսկ այդ մեր յայտնած ցանկութիւնների մէջն է «Մշակի» պրոգրամը, որին մենք հաւատարիմ կերպով հետևել ենք տասս տարի շարունակ։

Մի քանի օրից յետոյ կը սկսվի մեր լը-բագրի տասն և մէկերորդ շրջանը,—և մեր գործունէութեան առաջիկայ շրջանումն էլ մենք հաստատամտութեամբ կը շարունակենք հետևել նոյն պրոգրամային, նոյն ուղղութեանը։

Շնորհակալութիւն ենք յայտնում հայոց հասարակութեանը, թէ մեր բանասիրներին և թէ աշխատակիցներին ու թղթակիցներին, այն համակրութեան համար որ նրանք ցոյց տուեցին գեպի մեր գործունէութիւնը տասս տարի շարունակ և վերջացնում ենք մեր խօսքը կրկին և կրկին գիմելով ազգին և ասելով շնորհաւոր նոր տարի, շնորհաւոր լոյս և առաջադիմութիւն։

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

—

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

—

Թիֆլիս, 29 դեկտեմբերի

Շատ օր չէ, գտնվում էի մի փայլուն, շատ վառվռուն, մագաղնումն Մի մուշամատոր և մէջ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

—

«ՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵԿՐԹԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ» ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԸ

—

Կիրակի, 20 դեկտեմբերի, Աղծրնտու թատրոնում տեղի ունեցաւ «Հայոց բարեկրթական ընկերութեան» երկրորդ ընդհանուր ժողովը։ Ժողովի պրոգրամումը դնված էին՝ 1. Ընկերութեան խորհրդի հինգ փոխանդամների ընտրութիւնը, 2. Տեղական վարչութիւնների և մասնաճողովների համար կազմած հրահանգների քննութիւնը և հաստատութիւնը, 3. վեճ. Կանոնի կոսին և Ներսէս պատրիարքին պատուաւոր անդամի կոչումը յանկացնելու, 4. Ուսանիկաց 1882 թուականի նախանշիւի հարցը։ Ժողովին նախագահում էր բժ. պ. Շահպարոնեանը. թատրոնը, բացի օթեակներից, լիքն էր ընկերութեան անդամներով։

Սկզբից քննութեան առնվեցաւ երրորդ հարցը, որ նշանակ վեճ. Կանոնի կոսին և Ներսէս պատրիարքին ընկերութեան պատուաւոր անդամի կոչումը յանկացնելը։ Այդ հարցի վիճաբանութիւնը խլեց ժողովից ամէն քան մի ժամ Ցայնքը երկուսի էին բաժանված։ Ոմանք հիմնվելով ընկերութեան կանոնադրութեան 9-րդ յօդուածի վրա, պնդում էին, թէ պատուաւոր անդամներ կարող են ընտրվել նրանք միայն, որ ցոյց են տուած ընկերութեանը մի առանձին ծառայութիւն։ Բայց քանի որ ընկերութիւնը դեռ նոր է հիմնված, և լիլեալ անձինքը դեռ ոչ մի ծառայութիւն ցոյց տուած չեն ընկերութեանը, այդ պատճառով, որքան էլ յարգելի լինեին նրանց անձնաւորութիւնները, դարձեալ բոլորովին հակառակ կը լիներ 9-րդ յօդուածի իմաստին, տալ նրանց պատուաւոր անդամի կոչումը։ Իսկ եթէ, ասելացնում էին նրանք, ընդհանուր ժողովը կընդունէ ընկերութեան խորհրդի առաջարկութիւնը, այն ժամանակ պէտք է փոխել 9-րդ յօդուածի բովանդակութիւնը։

Զարների միւս մասը, ընդունելով հանգերձ 9-րդ յօդուածի բովանդակութիւնը, պնդում էր, թէ վեճ. Կանոնիկոսի և Ներսէս պատրիարքի վերաբերեալ պէտք է ընդհանուր ժողովը իրրև բացառութիւն նկատի, որովհետև նրանք, թէև չեն մասուցած նոցանից ընկերութեանը մի ոչ մի ծառայութիւն, բայց նրանց ընդհանուր ազգիչ ծառայութիւնների պարտք են գին մասուցած ծառայութիւնների պարտք են գիտ ժողովի վրա, յանկացնել նրանց պատուաւոր անդամի կոչումը։ Գրանից պատասխանում էին թէ չատերը կան, որոնք նոյնպէս ազգին մեծ ծառայութիւններ են մասուցած, բնչու. նրանց ևս չը յանկացնել ընկերութեան պատուաւոր անդամի կոչումը։

Երկար վիճաբանութիւններից յետոյ, ձայների բազմութեամբ ընդունվեցաւ՝ 9-րդ յօդուածի բովանդակութիւնը թողնել անփոփոխ, և խնդրել վեճ. Կանոնիկոսից, որ նա ընդունել ընկերութեան խնամակալի կոչումը, իսկ Ներսէս պատրիարքին յանկացնել ընկերութեան պատուաւոր անդամի կոչումը։

Մեր կարծիքով ընկերութեան խորհուրդը պէտք է ուսիլ զգոյշ լինել, և ընդհանուր ժողովի հէնց առաջին նիստում պէտք չէր առաջարկել մի այսպիսի վիճելի խնդիր, որ ուշքակի հակառակում է թէ կանոնադրութեան ոգուն և թէ 9-րդ յօդուածին, որը այդ դէպքում անպատճառ պէտք է փոփոխվեր։ Ինչպէս որ լրատուի կերպով նկատեց պ. Շահպարարը։ Եւ մինչև էր տարակում, մի փոփոխութեան մեր արկելի, որպէս լրատուի կերպով նկատեց պ. Շահպարարը։ Եւ մինչև էր տարակում, մի հաստատված ընկերութիւն, որին բաւական ընդարձակ ասպարէզ է շնորհված իր նպատակներին բարի գործելու,—մի այսպիսի ընկերութիւն, որ հիմնվում է ժողովրդի ուժերի վրա, առանց որ և իցէ նիւթական պէտք չէր առաջարկել մի այսպիսի վիճելի խնդիր, որ ուշքակի հակառակում է թէ կանոնադրութեան ոգուն և թէ 9-րդ յօդուածին, որը այդ դէպքում անպատճառ պէտք է փոփոխվեր։ Ինչպէս որ լրատուի կերպով նկատեց պ. Շահպարարը։ Եւ մինչև էր տարակում, մի հաստատված ընկերութիւն, որին բաւական ընդարձակ ասպարէզ է շնորհված իր նպատակներին բարի գործելու,—մի այսպիսի ընկերութիւն, որ հիմնվում է ժողովրդի ուժերի վրա, առանց որ և իցէ նիւթական նկատի